

Δελτίο Τύπου για την έκθεση:

«Προσαρμογή και μετριασμός της κλιματικής αλλαγής στο αγροδιατροφικό σύστημα

— Συστάσεις για συνεκτικές πολιτικές σε επίπεδο ΕΕ»

Το αγροδιατροφικό σύστημα της ΕΕ πρέπει να προετοιμαστεί για τους αυξανόμενους κλιματικούς κινδύνους και να επιταχύνει τη μείωση των εκπομπών.

Το αγροδιατροφικό σύστημα της ΕΕ, το οποίο εκτείνεται σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα - από την παραγωγή λιπασμάτων έως τους καταναλωτές τροφίμων - απειλείται ολοένα και περισσότερο από την κλιματική αλλαγή, ενώ ταυτόχρονα ευθύνεται για περίπου το ένα τρίτο των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή καλεί την ΕΕ να ενισχύσει την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τις μειώσεις και τις απορροφήσεις εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε ολόκληρο το αγροδιατροφικό σύστημα, προκειμένου να διασφαλιστεί η επισιτιστική ασφάλεια, να προστατευθούν τα μέσα διαβίωσης των αγροτών και να ευθυγραμμιστεί η γεωργία με τους κλιματικούς στόχους της ΕΕ.

Στη νέα της έκθεσή της με τίτλο «Προσαρμογή και μετριασμός της κλιματικής αλλαγής στο αγροδιατροφικό σύστημα — Συστάσεις για συνεκτικές πολιτικές σε επίπεδο ΕΕ», η [Ευρωπαϊκή Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή](#) καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η τρέχουσα πρόοδος δεν ευθυγραμμίζεται με τους κλιματικούς στόχους της ΕΕ για το 2040 και το 2050, ούτε συμβαδίζει με την επιδείνωση των κλιματικών κινδύνων. Οι υφιστάμενες πολιτικές δεν επαρκούν για την επίτευξη του αναγκαίου μετασχηματισμού και την αντιμετώπιση των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα για τους αγρότες και την επισιτιστική ασφάλεια.

Οι κλιματικοί κίνδυνοι εντείνονται — ο μετριασμός πρέπει να επιταχυνθεί

Το αγροδιατροφικό σύστημα της ΕΕ αποτελεί θεμέλιο της επισιτιστικής ασφάλειας της Ευρώπης, των μέσων διαβίωσης στις αγροτικές περιοχές και της στρατηγικής της αυτονομίας. Ωστόσο, εκτίθεται ολοένα και περισσότερο σε εντονότερες ξηρασίες, πλημμύρες, καύσωνες και εξάρσεις ασθενειών, με τις γεωργικές απώλειες που σχετίζονται με το κλίμα να ανέρχονται ήδη σε δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως και προβλέπεται να αυξηθούν σημαντικά τις επόμενες δεκαετίες.

Ταυτόχρονα, οι μειώσεις των εκπομπών και οι απορροφήσεις άνθρακα στον τομέα της γεωργίας έχουν παραμείνει περιορισμένες σε σχέση με όσα απαιτούνται για την επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ. Οι τρέχουσες και οι προγραμματισμένες πολιτικές προβλέπεται να επιφέρουν μόνο περιορισμένες πρόσθετες μειώσεις. Χωρίς ταχύτερη πρόοδο εντός του αγροδιατροφικού συστήματος, η επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας θα απαιτούσε πρόσθετες μειώσεις εκπομπών σε άλλους τομείς ή πολύ ταχύτερη ενίσχυση των απορροφήσεων άνθρακα,

αυξάνοντας το συνολικό κόστος, καθώς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα για την οικονομία της ΕΕ.

Ο καθηγητής Ottmar Edenhofer, πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής, δήλωσε τα εξής: «Η επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ για το 2040 και το 2050 με οικονομικά αποδοτικό τρόπο απαιτεί ουσιαστικές μειώσεις των εκπομπών σε ολόκληρη την οικονομία. Παρότι η γεωργία έχει σημειώσει πρόοδο, η κλίμακα και ο ρυθμός των μειώσεων δεν είναι ακόμη επαρκείς. Ο τομέας θα πρέπει να εντείνει τη δράση του κατά τα επόμενα έτη — τόσο για να συμβάλει στην επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας, όσο και για να προστατεύσει τα μέσα διαβίωσης των αγροτών, να στηρίξει τις αγροτικές κοινότητες και να διασφαλίσει τον επισιτιστικό εφοδιασμό της Ευρώπης, καθώς το κλίμα εξακολουθεί να αλλάζει.»

Συστημική μετάβαση και ισχυρότερα κίνητρα πολιτικής

Η Συμβουλευτική Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι οριακές βελτιώσεις μέσω τεχνολογιών και πρακτικών από μόνες τους δεν επαρκούν. Η κλιματική θωράκιση του αγροδιατροφικού συστήματος απαιτεί μια συστημική μετάβαση που να προωθεί ταυτόχρονα την προσαρμογή και τον μετριασμό σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων παραγωγής, της χρήσης γης και των καταναλωτικών προτύπων.

Ωστόσο, οι υφιστάμενες πολιτικές της ΕΕ — ιδίως η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) — αναμένεται να επιφέρουν μόνο περιορισμένα αποτελέσματα στο μετριασμό και την προσαρμογή στην παρούσα μορφή τους. Ως εκ τούτου, οι επικείμενες αναθεωρήσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ, της ΚΑΠ και του πλαισίου για το κλίμα για την περίοδο 2031-2040 συνιστούν κρίσιμη ευκαιρία για ευθυγράμμιση της αγροτικής πολιτικής με τους κλιματικούς στόχους, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας του τομέα στην κλιματική αλλαγή.

Για να καταστεί δυνατή και να διατηρηθεί η μετάβαση, η Συμβουλευτική Επιτροπή διατυπώνει έξι συστάσεις.

1. **Σταδιακή κατάργηση των ενισχύσεων της ΚΑΠ που παρέχουν κίνητρα για τις πρακτικές με τη μεγαλύτερη ένταση εκπομπών αερίων** του θερμοκηπίου, με παράλληλη διερεύνηση εναλλακτικών μηχανισμών στήριξης εισοδήματος που να συνάδουν με τους κλιματικούς στόχους.
2. Θέσπιση ειδικού **μηχανισμού τιμολόγησης των αερίων του θερμοκηπίου για το αγροδιατροφικό σύστημα**, με σταδιακή και προσαρμοστική εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», και την παράλληλη ανακύκλωση εσόδων για τη στήριξη των αγροτών, καθώς και την επιβράβευση των απορροφήσεων άνθρακα.
3. Παροχή **στοχευμένης στήριξης για τη μετάβαση**, βοηθώντας τους αγρότες να ξεπεράσουν οικονομικά και γνωστικά εμπόδια.
4. Ενίσχυση των εργαλείων που **βοηθούν τους αγρότες να αντιμετωπίσουν τις αναπόφευκτες κλιματικές επιπτώσεις**.
5. Προώθηση **υγιεινής και φιλικής προς το κλίμα διατροφής και μείωση της σπατάλης τροφίμων**.

6. Διασφάλιση επαρκούς και έγκαιρης **δημόσιας χρηματοδότησης** για τη μετάβαση.

Η Συμβουλευτική Επιτροπή τονίζει ότι η μετάβαση πρέπει να είναι σταδιακή και δίκαιη, με στοχευμένη στήριξη για τους αγρότες και τις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν τις μεγαλύτερες προκλήσεις προσαρμογής.

Η καθηγήτρια Laura Díaz Anadón, αντιπρόεδρος της συμβουλευτικής επιτροπής, σχολίασε τα εξής: «Απαιτείται ένα συνεκτικό μείγμα πολιτικών με βελτιωμένα κίνητρα για την ενίσχυση τόσο της προσαρμογής όσο και του μετριασμού στο αγροδιατροφικό σύστημα και για τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και των μέσων διαβίωσης των αγροτών, καθώς αυξάνονται οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το κλίμα. Ο επερχόμενος νομοθετικός κύκλος προσφέρει μια καθοριστική ευκαιρία για την ευθυγράμμιση της αγροτικής πολιτικής με τους μακροπρόθεσμους κλιματικούς στόχους της ΕΕ, καθώς και άλλες στρατηγικές προτεραιότητες.»

Σχετικά με την Ευρωπαϊκή Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή

Η Ευρωπαϊκή Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή είναι ένας ανεξάρτητος φορέας που συστάθηκε σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κλιματικό Νόμο με σκοπό την παροχή επιστημονικών γνώσεων, εμπειρογνωμοσύνης και συστάσεων προς την ΕΕ σχετικά με την κλιματική αλλαγή. Η συμβουλευτική επιτροπή αξιολογεί τις πολιτικές και εντοπίζει δράσεις και ευκαιρίες για την επιτυχή επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ.

Υπεύθυνη Τύπου: Rasmus Sangild/ rasmus.sangild@esabcc.europa.eu